

חברת מסחר הולנדית מחפשת שיתוף פעולה עם חברות ישראליות בתחום מדעי החיים

ארסמוס תציע להן לפתח עסקיהן ברוטרדם • חלק משיתופי הפעולה יכללו מענקים

מאת גלי רייב

בישראל, כמעט כל אוניברסיטה וכל מכון מחקרי מחזיקים בחברה למסחר התגליות המדעיות שלהם, שמכניסים הן לאוניברסיטה והן לחברות קרובות עצמם סכומי כסף נאים. בבית החולים ארסמוס שברוטרדם הוקמה חברה למסחר רק לפני כחמש שנים, אחרת משמעותי לעומת ישראל ובוודאי לעומת ארה"ב, המתמחה בתחום. עד היום הרוויחה החברה 20 מיליון אירו, שחוזר כולם למימון מחקרים באוניברסיטה. מרשים למדי יחסית לתקופת הזמן הקצרה.

בביקורו בישראל מסביר ר"ר סטיף בלוק, הממנהל הפיננסי של חברת המסחר של מרכז ארסמוס, את ההבדלים העיקריים שמצא בין החברה שהקים ברוטרדם לבין חברות המסחר שראו בישראל. "ההבדל העיקרי שראיתי הוא שאנחנו, כחברת מסחר, לעולם איננו מעבירים קניין רוחני אלינו. הוא נשאר קניין רוחני של האוניברסיטה, ואילו בחברת המסחר פועלת על בסיס דמי ניהול. החירקיים גם אינם רושמים פטנטים על שםם. אלה נשארים כבעלות האוניברסיטה, והחוקר יכול לקבל מן האוניברסיטה תגמול.

"הבדל חשוב נוסף הוא שאנחנו לא רושמים פטנטים על כל תגלית שמתגלה באוניברסיטה, אלא רק על מה שאנחנו סמוכים ובטוחים שגורם למסחר. להדגיש, תורת המסחר של בית החולים הדסה, שם התארחתי, יש כאלף פטנטים, בעוד לנו יש רק כמה מאות. אם איננו רואים כיצד נוכל להרוויח מרישוי הפטנט, אנחנו לא ממודים לרשום אותו."

• **האם אתם מעדיפים מודל של רישוי הפטנט או של הקמת חברת מסחר?**

"80% מהפטנטים שלנו מיועדים לרישוי. 20% המקרים שבהם נקים

"האוניברסיטה היא קודם כל מוסד מחקר". ד"ר סטיף בלוק

הות, למכור אותן כמה שיותר מהר. אנחנו מאמינים שחברה כזו תצליח יותר אם נמכור אותה לקרן הון סיכון או לחברה גדולה יותר בתחום שלה, מאשר אם ננסה אותה בבורסה ונמשיך להיות בעלי עניין בה בעצמנו."

• **חברות המסחר הישראליות מתלוננות שקרנות וחברות גדולות משוטטות אינן מוכנות לרכוש את הפטנטים לפני שהפכו לטכנולוגיה או את החברות הקטנות לפני שהבשילו. זה נכון בעיקר בתחום מדעי החיים, שהוא גם התחום שבו אתם עוסקים. איך זה שאליתם הם מגיעים בשלבים מוקדמים ואתם מצליחים למכור 80% מהפטנטים שלכם בשלב הרישום, הלקם עוד לפני שגורשמו?**

"אנחנו משתרלים למשוך את חברות התרופות הגדולות על ידי כך שאנחנו עושים מחקר קליני לצד המודל שלנו. בנוסף, אנחנו נותנים הטבות רבות לחברות גדולות שברשות מעברות בפרק תעשייתי הצמוד למכון המחקר, שאכלוסו אמור להסתיים ב-2008. כך אנחנו מבטיחים קשר הדוק בין החברה שלנו לבין הביג פארמה, ובשלות של המחקרים שאנחנו מציעים להן."

• **מה חזיתת מנרת הביקור שלכם בישראל?**

"היפשונו לעניין חברות ישראליות בפיתוח עסקיהן ברוטרדם, באותו פארק תעשייה המקושר למכון שלנו או מתוצה לו. העירייה תממן את הפארק ב-60'80 מיליון אירו, שחלקם יהיו מענקים לחברות שיתבססו בפארק או יערכו שיתופי פעולה עם חברות שכבר פעילות בו. נשמח לראות מכונני מחקר ישראלים או חברים סטארט אפ ישראליות משתתפים פעולה עם החוקרים שלנו, ובהחלט נוכל למצוא גם כאן סיבות להעניק להן הטבות".

לא רוצים לשתף פעולה באופן אקטיבי במסחר הטכנולוגיה שלהם, כי הם חשו שזה מפחית מהמיקוד שלהם במחקר. היום רוב החוקרים רוצים, מסיבות אידיאולוגיות וכלכליות, לראות עמל למאמציהם גם בשטח.

"גם אצל החוקרים במכון שלנו זה כך. 90% מהם רוצים לראות המצאה שיש לה יישום מגיעה לשטח, אך המודל שלנו מאפשר להמצאה להגיע לשם בלי שחוקר צריך להשקיע בכך כמעט שום מאמץ."

• **חברות מסחר מסוימות בישראל מחזיקות באחוזים בחברות בורסאיות. אם החברה שתקמתם תגיע לשלב שהוא מתאימה להנפקה, תשקלו זאת?**

"גם כשאנחנו מוקימים חברות, הכוונה היא להחזיק בהן כמה שפי"

חברות יקרו כאשר המוצר הוא קטן מבדי לעניין חברות או להיפך, כאשר הפוטנציאל שלו ענק ואין לנו ספק שיהיה לנו קל יחסית למסחר אותו ושנשמח שהשארנו את כל הרווחים אצלו. אני מאמין שגם ההבדל הזה נובע מכך שחברת המסחר שלנו, בניגוד לחברות המסחר הישראליות, היא לא בעלת הקניין הרוחני.

"אנחנו מעריפים את מודל הרישוי שורי כי אנחנו לא בטוחים שהמוצר יהיה שלנו כמוסר מחקרי הוא בדקמה ובניהול של חברות. אנחנו גם לא מאמינים שזה התפקיד שלנו - בכל זאת צריך לזכור שהאוניברסיטה היא קודם כל מוסד מחקר שצריך להשקיע מאמצים גם בתחומים שאינם מסחריים."

• **בעבר, גם באוניברסיטאות בישראל הייתה תודעה שהחוקרים**